

Nr. 07-3841 din 01 august 2022

CANCELARIA DE STAT
email: cancelaria@gov.md

CERERE

Cu privire la înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea unor măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătirea pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea unor măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătirea pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
3.	Justificarea depunerii cererii	<p>Scopul principal al proiectului constă în identificarea și realizarea în termeni utili a unor măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice asupra prețurilor și securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în caz de limitare a furnizării de gaze naturale.</p> <p>Principalele prevederi ale proiectului de hotărâre sunt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instituirea componentei instituționale a Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor necesare ce urmează a fi întreprinse de autorități/întreprinderi întru prevenirea și atenuarea impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale în perioada sezonului de încălzire 2022-2023; 2. Analiza potențialelor riscuri în cazul unor limitări sau sistări de gaze naturale (au fost identificate 3 scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale în proporții de 35%, 50% și 100%); 3. Stabilirea măsurilor necesare ce urmează a fi întreprinse de autorități/întreprinderi întru prevenirea și atenuarea impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale. 4. Modificarea pct. 33 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 207/2019, ce prevede criteriile de identificare a consumatorilor protejați.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat; Ministerul Finanțelor; Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

		Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Mediului; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Economiei; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății Agenția Proprietății Publice; Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică; Agenția Rezerve Materiale; Agenția „Moldsilva”; Agenția Achiziții Publice; Agenția Supraveghere Tehnică; Agenția pentru Eficiență Energetică; Serviciul Vamal; Serviciul Fiscal de Stat; Congresul Autorităților Locale din Moldova SA „Moldovagaz”; SA „Energocom”; SRL „Moldovatransgaz”; SRL „Vestmoldtransgaz”; ÎM „Rotalin Gaz Trading” SRL ÎCS „Nord Gaz Sîngerei” SRL „Darnic-Gaz” SA FPC „Lăcătuș” SRL „Sălcioara-Vascan” SRL SA „Termoelectrica”; SA „CET-Nord”; IS „Moldelectrica”; SA „RED-Nord”; ÎCS „Premier Energy Distribution” SA; ÎCS „Premier Energy” SRL; SA „FEE-Nord”; ICS „Moldova-Zahar” SRL; IM „Südzucker Moldova” SA
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	3 zile lucrătoare, având în vedere complexitatea redusă a proiectului.
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Ion ANDRONIC, Consultant principal, Direcția politici în domeniul energetic Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova tel.: (+373 22) 250-646 e-mail: ion.andronic@midr.gov.md .
7.	Anexe	Proiectul Hotărârii de Guvern; Nota informativă a proiectului.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	

Secretar general

Lilia DABIJA

Ex. Ion Andronic, tel. 250-664

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

cu privire la aprobarea unor măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătirea pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023

din _____
Chișinău

* * *

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. (e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 364-370 din 2017 art. 620) și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 193-203 din 2016 art. 415), ținând cont de existența riscului de limitare în sezonul de încălzire 2022-2023 a aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în baza contractelor existente de furnizare, în vederea asigurării fiabile a economiei naționale și a populației cu resurse energetice și servicii comunale, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Comisia guvernamentală de coordonare a măsurilor necesare a fi întreprinse de autorități/întreprinderi întru prevenirea și atenuarea impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătirea pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023, în componența prevăzută la Anexa nr. 1.

2. Se aprobă Planul de măsuri necesare a fi întreprinse de autorități/întreprinderi întru prevenirea și atenuarea impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale, conform Anexei nr.2.

3. Ministerele, autoritățile și întreprinderile nominalizate:

a) vor elabora și aproba planuri interne în vederea realizării măsurilor necesare pentru executarea măsurilor prevăzute în Anexa nr. 2;

b) vor prezenta Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, până la data de 15 septembrie, 15 octombrie și 15 noiembrie, informația despre executarea măsurilor prevăzute în Anexa nr. 2.

c) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va prezenta Guvernului, până la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare, informația privind progresul în realizarea Planului menționat pentru luna precedentă.

4. Punctul 33 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 148-158 art. 260), se modifică și va avea următorul cuprins: „33. *Se consideră consumatori protejați următoarele categorii de consumatori finali:*

1) toți consumatorii casnici, ale căror instalații de gaze naturale sînt racordate la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

2) prestatorii de servicii sociale esențiale care au legătură cu asistența medicală, asistența socială esențială, de urgență, de securitate, cu educația sau cu administrația publică, și întreprinderile mici și mijlocii (cu un consum mediu zilnic mai mic de 600 m³/zi), racordate la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

3) centralele electrice cu termoficare și/sau centralele termice racordate la o rețea de transport sau de distribuție a gazelor naturale, care livrează energie termică în sistemul centralizat de alimentare cu energie termică sau care livrează energie termică pentru consumatorii indicați la subpunctele 1) și 2), cu condiția că acestea nu pot utiliza alte tipuri de combustibil.”

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Ministrul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
Ministrul Finanțelor

Natalia GAVRILIȚĂ

Andrei SPÎNU

Dumitru BUDIANSCHI

COMPONENTA
instituțională a Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor necesare a fi întreprinse
de autorități/întreprinderi întru prevenirea și atenuarea impactului în caz de limitare a
furnizării gazelor naturale și pentru pregătirea pentru perioada
sezonului de încălzire 2022-2023

Prim-ministru, președinte al Comisiei
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, vicepreședinte al Comisiei
Ministerul Finanțelor
Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Ministerul Afacerilor Interne
Ministerul Mediului
Ministerul Educației și Cercetării
Ministerul Economiei
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ministerul Sănătății
Agenția Proprietății Publice
Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică
Agenția Rezerve Materiale
Agenția „Moldosilva”
Agenția Achiziții Publice
Agenția Supraveghere Tehnică
Agenția pentru Eficiență Energetică
Serviciul Vamal
Serviciul Fiscal de Stat
Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)
SA „Moldovagaz”
SA „Energocom”
SRL „Moldovatransgaz”
SRL „Vestmoldtransgaz”
SA „Termoelectrica”
SA „CET-Nord”
IS „Moldelectrica”
SA „RED-Nord”
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
ÎCS „Premier Energy” SRL
SA „FEE-Nord”
Reprezentanți ai societății civile

Planul măsurilor necesare a fi întreprinse de autorități/întreprinderi întru prevenirea și atenuarea impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale

I. CONTEXT ȘI FUNDAMENTARE

Prelungirea războiului din Ucraina și incertitudinea privind evenimentele ce vor urma, perpetuează situația de criză în Republica Moldova, inclusiv în domeniul energetic. Astfel, în contextul în care Federația Rusă deține o poziție importantă (*dominantă*) pe piețele energetice, practic orice acțiune realizată de către aceasta legată de impunerea unor limitări în furnizarea resurselor energetice cât și sancțiunile aferente domeniului energetic aplicate de către alte state, se reflectă în mod direct asupra stabilității piețelor energetice și a valorilor și predictibilității prețurilor la aceste resurse. Cele mai vulnerabile în acest plan fiind statele în curs de dezvoltare și care sunt dependente de importurile de resurse energetice.

Evenimentele din regiune au un impact direct asupra prețurilor record înregistrate pentru resursele energetice în Europa, printre acestea pot fi enumerate: restricțiile impuse de UE la importul anumitor resurse energetice din Federația Rusă, reducerea volumelor de gaze naturale transportate de Federația Rusă spre Europa, inclusiv limitarea/stoparea furnizării gazelor naturale prin unul din cele mai importante conducte de gaz North Stream I prin care se transportă gaze naturale spre Europa/Germania. În Ucraina, cea mai mare centrală nucleară din Europa “Zaporije”, amplasată în sudul Ucrainei nu mai este controlată de autoritățile ucrainene, fiind astfel redusă producția de energie electrică, funcționarea stației de comprimare gaze ucraineană de la Novopskov ce asigură prin punctul de interconectare Sokhranivka amplasat la granița cu Federația Rusă circa 1/3 din volumul de gaze naturale tranzitate spre Europa a fost stopată, deoarece autoritățile ucrainene nu mai dețin controlul asupra acesteia.

Republica Moldova este dependentă de importurile de gaze naturale, practic 100% sunt livrate de compania rusă SAP „Gazprom”. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, gazele naturale fiind posibil a fi stocate în statele vecine sau în alte țări ce dispun de complexe de stocare. Aprovizionarea și infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul Guvernului Republicii Moldova. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară.

Deși, există în prezent un contract de furnizare a gazelor naturale pe un termen de cinci ani între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, în continuare persistă riscul privind rezilierea unilaterală a Contractului din cauza neexecutării auditului datorii financiare, astfel existând riscul ca în orice moment livrările de gaze naturale să fie limitate sau sistate. Totodată, există riscul lipsei unor surse (*alternative*) sigure și competitive de import a gazelor naturale, în sensul achiziționării acestora la prețuri rezonabile și transportul lor către Republica Moldova (inclusiv, prin gazoductul Transbalcanic în flux invers).

Prin urmare, pentru a dispune de posibilitatea intervenției prompte în scopul asigurării securității aprovizionării cu resurse energetice, situația excepțională pe piața gazelor naturale - situație de alertă constatată/declarată prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din 13.10.2021 (Proces verbal nr. 12-53-242-7749) în conformitate cu prevederile Regulamentului și Planului de acțiuni privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 207/2019, este menținută până în prezent, iar prin Hotărârea Parlamentului nr. 163 din 23.06.2022 a fost prelungită cu 45 zile starea de urgență declarată pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu o ulterioară prelungire cu încă 60 zile, începând cu 08.08.2022, în conformitate cu Hotărârea Parlamentului nr. 245 din 27.07.2022.

Considerând riscurile existente în privința securității aprovizionării Republicii Moldova cu energie electrică și gaze naturale, Guvernul prin prezenta hotărâre vine cu mai multe măsuri de prevenire și atenuare a impactului asupra prețurilor și securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în caz de limitare a furnizării gazelor naturale.

În acest context, pe plan european, este de menționat și publicația Comisiei Europene din 18 mai 2022 „Comunicarea Uniunii Europene privind economiile de energie”, în care se prezintă în detaliu schimbările comportamentale pe termen scurt care ar putea reduce cu 5 % cererea de gaze naturale și petrol și încurajează statele membre să lanseze campanii de comunicare pe acest subiect destinate gospodăriilor și întreprinderilor. Totodată, conform comunicatului Comisiei Europene din 20 iulie 2022, Comisia a propus un nou instrument legislativ și un Plan european de reducere a cererii de gaze în Europa cu 15% până la 31 martie 2023, fiind menționat că, **toți consumatorii, administrațiile publice, gospodăriile, proprietarii de clădiri publice, furnizorii de energie și industria pot și ar trebui să ia măsuri pentru economisirea gazelor naturale.**

În tabelele nr. 1 și 2 sunt prezentate estimări privind consumul lunar de gaze naturale al consumatorilor casnici și non-casnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), precum și consumul lunar (octombrie-aprilie) estimat de păcură și gaze naturale în cazul funcționării SA “Termoelectrica” în bază de păcură în sezonul de încălzire 2022-2023. Tabelul nr. 3 indică consumul estimat de gaze naturale pe categorii de consumatori (protejați și întreruptibili) și consumul lunar al acestora în perioada octombrie-martie, 2022.

Conform analizei datelor istorice din anii precedenți când au avut loc creșteri semnificative la prețurile la gaze naturale, s-a relevat tendința consumatorilor de a trece de la utilizarea gazelor naturale la utilizarea altor resurse, ca lemnele și cărbunele. Prin urmare, se estimează că consumul de cărbune se va majora de la 127,3 mii tone planificat până la 198,9 mii tone (nivelul anului 2017), ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 1,5 ori. În cazul lemnului, se estimează ca consumul acestuia să se majoreze de la 391,6 mii m³ planificat până la 573,9 mii m³ (nivelul anului 2016), ceea ce reprezintă o creștere tot de aproximativ 1,5 ori.

Totodată, conform datelor prezentate de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului, din totalul de 2672 de instituții, 405 sunt conectate la rețeaua termică centralizată, 1481 – dispun de centrale termice pe gaze, 687 - dispun de centrale termice cu combustibil solid și 116 instituții de învățământ general sunt cu încălzite de la sobe. Cu referire la scenariul privind utilizarea unor surse alternative în cazul limitării furnizării cu gaze, au fost identificate doar 107 de instituții care ar avea nevoie suplimentar de următoarele cantități de combustibil: Cărbune – 1176 t; Lemne - 924 m steri; pește - 638 t.; paie - 340 t; biomasă - 1495 t; brichete - 1636 t.

Tabelul 1. Consumul lunar de gaze naturale al consumatorilor casnici și non-casnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), mil. m³

Volume estimate	2022								2023			
	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Noie	Dec	Ian	Feb	Mar
Consumatori casnici	30,7	15,7	13,4	9,5	9,6	9,6	20,8	47,0	65,5	70,5	65,6	54,5
Pentru producerea energiei termice și electrice	10,3	13,7	7,4	4,2	4,1	7,5	22,2	60,6	74,3	77,8	66,4	55,6
Termoelectrica	9,0	13,1	6,8	3,6	3,5	6,9	18,8	52,4	64,5	66,7	57,7	49,1
CET Nord	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	3,3	7,5	9,0	10,3	8,1	5,8
Centrale Termice	0,1	-	-	-	-	-	0,1	0,7	0,8	0,8	0,6	0,7
Instituții bugetare	0,9	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	1,5	6,2	9,7	9,4	8,2	4,3
Industrie	6,0	6,0	7,1	8,9	6,7	9,4	9,7	14,5	10,9	8,8	5,8	5,9
Alte sectoare	16,8	8,7	7,6	6,7	9,9	11,6	15,3	15,6	21,2	23,7	23,5	21,8
Total	64,7	44,3	35,6	29,4	30,4	38,3	69,5	143,9	181,6	190,2	169,5	142,1

Tabelul 2. Consumul estimat de păcură și gaze naturale în cazul funcționării SA “Termoelectrica” (doar CET Sursa nr. 1) în baza de păcură în perioada octombrie 2022 - aprilie 2023

SA “Termoelectrica” CET Sursa 1	2022	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2023	Total
	Sep	Oct	Nov	Dec	Ian	Feb	Mar	Apr	
Cantitatea de gaz natural, mil. m ³	4,52	0,77	0,74	0,77	0,77	0,71	0,77	0,73	9,77
Cantitatea de păcura, tone	-	13.907	35.805	37.390	39.247	40.311	35.346	14.987	216.993

Tabelul 3. Consumul estimat de gaze naturale pe categorii de consumatori: Protejați și întreruptibili

Nr.	Categoria consumator	Consumul lunar, mil. m ³							Total	
		Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie		
1.	Protejați	52	107	146	168	116	126	22	737	63,81
2.	Întreruptibili	26	72	71	77	61	65	46	418	36,19
3.	Total	78	179	217	245	177	191	68	1155	100

Sursa: Operatorii de sistem gaze naturale licențiați din Republica Moldova.

II. ANALIZA POTENȚIALELOR RISCURI ÎN CAZUL UNOR LIMITĂRI SAU SISTĂRI DE GAZE NATURALE

Având în vedere contextul local și regional privind aprovizionarea cu gaze naturale, precum și amenințările de limitare, sistare a furnizării gazelor naturale din import în conformitate cu noul Acord Adițional la Contract încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” în octombrie 2021, au fost analizate 3 scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale în proporții de 35%, 50% și 100%, fără ca să existe defecțiuni tehnice pe direcțiile de transport al gazelor naturale (din import) sau defecțiuni tehnice în rețelele de transport al gazelor naturale, și a fost estimat deficitul de gaze naturale în fiecare caz, cu considerarea realizării măsurilor de reducere și ameliorare a impactului limitării furnizării gazelor naturale. Scenariile au fost analizate, inclusiv prin prisma crizei energetice din octombrie 2021, când a fost înregistrat un deficit de circa 35% din necesarul de gaze naturale, urmare a reducerii furnizării gazelor naturale de către SAP „Gazprom”. Capacitățile rezervate de gaze naturale pentru consumatorii de pe malul stâng și drept al Republicii Moldova, pentru luna octombrie 2021, au fost în valoare totală de doar 5,7 mil. m³/zi (1,7 mil. m³/zi - malul drept al râului Nistru și cca 4 mil. m³/zi - malul stâng al râului Nistru), fiind nevoie de capacități adiționale atât pentru malul stâng cât și pentru malul drept pentru funcționarea normală atât a sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale cât și a sectorului electroenergetic.

Impactul acestor limitări, și deficitul de gaze, a fost analizat și din aspectul disponibilității la SA „Termoelectrica” (CET Sursa nr. 1), care este cel mai mare consumator de gaze naturale din țară, a unor rezerve suficiente de păcura pentru a trece la producerea energiei electrice și termice din păcură pe întreg sezonul de încălzire, precum și a altor măsuri ce au putut fi posibil a fi cuantificate.

Prin urmare, în tabelul nr. 4 sunt prezentate posibilele scenarii de limitare a furnizării gazelor naturale cât și a fost efectuată inventarierea măsurilor a fi întreprinse în vederea reducerii cererii sau acoperirii deficitului de gaze naturale creat.

Tabelul 4. Scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale și măsuri necesare a fi întreprinse.

Scenarii limitarea furnizării gazelor naturale	Probabilitatea	% limitări	Oct	Nov	Dec	Ian	Feb	Mar	Apr	Total	Rezerva
			Deficit volume de gaze naturale în caz de limitare, mil m ³								
I	Foarte ridicată	35%	24	50	64	67	59	50	23	337	
Măsura nr. 1: Monitorizarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice în cadrul clădirilor publice și comerciale, inclusiv de către persoana responsabilă desemnată pentru fiecare clădire			1,7	2,3	3,2	3,3	3,2	2,6	1,8	18,0	0
Măsura nr. 2: Campanii de informare a cetățenilor privind modalitățile de reducere a consumului			0,6	1,5	2,1	2,1	2,1	1,6	0,9	11,0	0
Măsura nr. 3: Reducerea temperaturii agentului termic livrat în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică cu 10%			0,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,5	13,0	0
Măsura nr. 4: Sistarea iluminatului stradal pe timp de noapte (după ora 23:00)			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,4	0
Măsura nr. 5: Organizarea procesului de învățământ la distanță/on-line (10 zile/lună)			0,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,5	13,0	0
Măsura nr. 6: Trecerea centralelor electrice cu termoficare (CET) a fabricilor de zahăr la combustibil alternativ, ICS "Moldova-Zahar" SRL și IM "Südzucker Moldova" SA			0,5	8,0	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0	10,0	0
Măsura nr. 7: Reconectarea cazanelor pe biomasă în cadrul instituțiilor publice			0,5	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	0,5	7,0	0
Măsura nr. 8: Trecerea Termoelectrica (CET sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)			13,0	16,0	35,5	38,9	31,5	23,6	7,9	166,3	98
Măsura nr. 9: Creșterea cererii de lemne de foc cu aproximativ 50%, urmare a creșterii prețului gazelor naturale			4,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	4,0	48,0	0
Măsura nr. 10: Creșterea cererii de cărbune cu aproximativ 50%, urmare a creșterii prețului gazelor naturale			2,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	2,5	45,0	20
Măsura nr. 11: Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile										0	24,5
Măsura nr. 12: Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport naționale										0	29
Măsura nr. 13: Asigurarea valorii maxime a limitei contului operațional de echilibrare în punctele de interconectare									4,2	17	12,8
Măsura nr. 14: Deconectarea consumatorilor întreruptibili conform HG 207/2019										0	104
Măsura nr. 15: Accesarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD ratificat, în vederea realizării										0	200

proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”											
II	Foarte ridicată	50%	35	72	91	95	85	71	32	481	
Măsura nr. 1: Monitorizarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice în cadrul clădirilor publice și comerciale, inclusiv de către persoana responsabilă desemnată pentru fiecare clădire.,			1,7	2,3	3,2	3,3	3,2	2,6	1,8	18,0	0
Măsura nr. 2: Campanii de informare a cetățenilor privind modalitățile de reducere a consumului			0,6	1,5	2,1	2,1	2,1	1,6	0,9	11,0	0
Măsura nr. 3: Reducerea temperaturii agentului termic livrat în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică cu 10%			0,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,5	13,0	0
Măsura nr. 4: Sistarea iluminatului stradal pe timp de noapte (după ora 23:00)			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,4	0
Măsura nr. 5: Organizarea procesului de învățământ la distanță/on-line (10 zile/lună)			0,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,5	13	0
Măsura nr. 6: Trecerea centralelor electrice cu termoficare (CET) a fabricilor de zahăr la combustibil alternativ, ICS ”Moldova-Zahar” SRL și IM “Südzucker Moldova” SA			0,5	8,0	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0	10	0
Măsura nr. 7: Reconectarea cazanelor existente pe biomasă în cadrul instituțiilor publice			0,5	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	0,5	7	0
Măsura nr. 8: Trecerea Termoelectrica (CET sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)			18,1	38,0	50,7	51,1	48,8	42,0	7,1	256	8
Măsura nr. 9: Creșterea cererii de lemne de foc cu aproximativ 50%, urmare a creșterii prețului gazelor naturale			4,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	4,0	48	0
Măsura nr. 10: Creșterea cererii de cărbune cu aproximativ 50%, urmare a creșterii prețului gazelor naturale			2,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	2,5	45	0
Măsura nr. 11: Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile							2,4		10,4	12,8	11,7
Măsura nr. 12: Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport naționale			5,9		6,8	5,8	4,3	2,6	3,6	29	0
Măsura nr. 13: Asigurarea valorii maxime a limitei contului operațional de echilibrare în punctele de interconectare						10,0			7,0	17	0
Măsura nr. 14: Deconectarea consumatorilor întreruptibili conform HG 207/2019										0	104
Măsura nr. 15: Accesarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD ratificat, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”										0	200
III	Foarte ridicată	100%	70	144	182	190	170	142	65	962	
Măsura nr. 1: Monitorizarea și asigurarea			1,7	2,3	3,2	3,3	3,2	2,6	1,8	18	0

zilnică a consumului rațional de resurse energetice în cadrul clădirilor publice și comerciale, inclusiv de către persoana responsabilă desemnată pentru fiecare clădire.,									
Măsura nr. 2: Campanii de informare a cetățenilor privind modalitățile de reducere a consumului	0,6	1,5	2,1	2,1	2,1	1,6	0,9	11	0
Măsura nr. 3: Reducerea temperaturii agentului termic livrat în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică cu 10%	0,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,5	13	0
Măsura nr. 4: Sistarea iluminatului stradal pe timp de noapte (după ora 23:00)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1	
Măsura nr. 5: Organizarea procesului de învățământ la distanță/on-line (10 zile/lună)	0,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,5	13	0
Măsura nr. 6: Trecerea centralelor electrice cu termoficare (CET) a fabricilor de zahăr la combustibil alternativ, ICS "Moldova-Zahar" SRL și IM "Südzucker Moldova" SA	0,5	8,0	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0	10	0
Măsura nr. 7: Reconectarea cazanelor pe biomasă în cadrul instituțiilor publice	0,5	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	0,5	7	0
Măsura nr. 8: Trecerea Termoelectrica (CET sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)	18,1	46,0	50,9	51,1	49,0	42,0	7,1	264	0
Măsura nr. 9: Creșterea cererii de lemne de foc cu aproximativ 50%, urmare a creșterii prețului gazelor naturale	4,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	4,0	48	0
Măsura nr. 10: Creșterea cererii de cărbune cu aproximativ 50%, urmare a creșterii prețului gazelor naturale	2,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	2,5	45	0
Măsura nr. 11: Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile		24,5						24.5	0
Măsura nr. 12: Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport naționale	22,4	6,6						29	0
Măsura nr. 13: Asigurarea valorii maxime a limitei contului operațional de echilibrare în punctele de interconectare	17,0							17	0
Măsura nr. 14: Deconectarea consumatorilor întreruptibili conform HG 207/2019		17,0	11,6	16,7	4,7	15,2	33,4	99	5
Măsura nr. 15: Accesarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD ratificat, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”		11,5	86,2	89,0	13,3			200	0

În cazul în care vor fi aplicate toate măsurile de reducere și atenuare a impactului limitării gazelor naturale, este posibil a fi economisit și/sau substituit circa 500 mil m³ gaze naturale pe parcursul sezonului de încălzire 2022-2023, fără a considera măsurile de deconectare a tuturor consumatorilor întreruptibili (cu excepția SA „Termoelectrica”) și achiziție de gaze naturale din surse alternative.

Reieșind din scenariile analizate se poate conchide că, în cazul limitării furnizării gazelor naturale cu 35% sau 50% în perioada octombrie 2022 – martie 2023, nu va fi necesar a deconecta

careva consumatori întreruptibili, în condițiile în care vor fi realizate/îndeplinite toate măsurile preventive și de atenuare a impactului limitării gazelor naturale enumerate în Plan.

În cazul limitării/sistării furnizării gazelor naturale cu 100%, începând cu luna noiembrie va fi necesar a precede la deconectarea parțială a consumatorilor întreruptibili și a procura volume suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea consumului estimat, chiar dacă ar avea loc deconectări ale consumatorilor întreruptibili. Conform estimărilor în cadrul acestui scenariu, prin Acordul din împrumut de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) de 300 mil. EURO, în cazul aplicării tuturor măsurilor de atenuare a impactului (Măsurile 1-15), la prețul mediu estimat de achiziție a gazelor naturale de 1500 Euro/1000 m³ va fi posibil a acoperi deficitul de gaze naturale până în luna ianuarie și parțial consumul din februarie, ulterior volumul de gaze naturale necesar acoperirii deficitului de gaze naturale fiind posibil a fi achiziționat din sursele financiare acumulate din plățile pentru gazele naturale furnizate, în condițiile în care prețurile reglementate reflectă costul real al achiziționării.

Urmare a ratificării (iulie 2022) de către Parlamentul Republicii Moldova a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat la 23 iunie 2022, va fi asigurată posibilitatea acumulării unor rezerve strategice de gaze naturale și/sau va fi facilitat procesul de diversificare a furnizorilor de gaze naturale și a rutelor de aprovizionare. În cazul unui preț mediu estimat de achiziție a gazelor naturale de 1500 Euro/1000 m³, va putea fi achiziționat un volum de gaze naturale de până la 200 mil. m³.

III. MĂSURI DE PREVENIRE ȘI ATENUARE A IMPACTULUI

În continuare se prezintă tabelul cu măsurile preventive, termen de realizare și autoritățile responsabile necesare a fi întreprinse în vederea prevenirii și atenuării impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale.

Tabelul 5. Măsuri preventive în caz de limitare a furnizării gazelor naturale

Nr.	Măsuri preventive	Termen de realizare	Autoritate responsabilă
1	Accelerarea implementării programelor de eficientizare a consumului de energie, cu accent pe consumatorii vulnerabili și sectorul rezidențial, elaborarea de noi programe și implementarea lor.	Permanent	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), Agenția pentru Eficiență Energetică
2	Implementarea Fondului de reducere a vulnerabilității energetice și a măsurilor sociale îndreptate spre prevenirea și combaterea vulnerabilității energetice a populației	Permanent	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
3	Creșterea la valorile maxime posibile și suplinirea ritmică a rezervelor de stat de păcură și de cărbune	30.09.2022	Ministerul Afacerilor Interne Agenția Rezerve Materiale
4	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de cărbune pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a cărbunelui. Considerând creșterea semnificativă a prețurilor la gazele naturale importate și tendințele anilor precedenți când se înregistrau majorări a prețului de import a gazelor naturale, se va majora și cererea de cărbune. Prin urmare, se estimează ca aceasta cerere să se majoreze de la 127,3 mii tone planificat până la 198,9 mii tone (nivelul anului 2017), sau o creștere de aproximativ 1,5 ori.	2022-2023	Ministerul Afacerilor Interne Agenția Rezerve Materiale Consiliul Concurenței Sectorul privat

5	Întreprinderea acțiunilor necesare pentru asigurarea posibilității trecerii la necesitate la procesul de învățământ la distanță/on-line pentru instituțiile de învățământ	01.10.2022	Ministerul Educației și Cercetării
6	Întreprinderea unui plan de acțiuni pentru asigurarea funcționării Fabricii de pelete din Pașcani începând cu septembrie 2022 la capacitate maximă posibilă	01.09.2022	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
7	Întreprinderea acțiunilor necesare pentru facilitarea importului de materie primară pentru producerea biocombustibililor solizi	01.09.2022	Ministerul Mediului Ministerul Finanțelor Serviciul Vamal
8	Reducerea/scutirea de taxe vamale, TVA, accize la importul de păcură, cărbune, biocombustibili solizi/masă lemnoasă predestinate utilizării în scopuri de producere a energiei electrice și/sau termice în sezonul de încălzire 2022-2023.	15.09.2022	Ministerul Finanțelor Serviciul Fiscal de Stat Serviciul Vamal
9	Organizarea, monitorizarea și colectarea deșeurilor lemnoase în timpul tăierilor sanitare ca materie primă pentru biocombustibil	2022-2023	Ministerul Mediului Agenția „Moldsilva Autorități Publice Locale (APL)
10	Asigurarea durabilității surselor de biomasă și dezvoltarea infrastructurii de creștere a plantelor energetice (elaborarea/modificarea cadrului normativ, elaborarea/lansarea mecanismelor financiar-economice de susținere a producătorilor)	2022-2023	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
11	Identificarea opțiunilor de subvenționare a producătorilor de energie electrică și termică, care vor trece la utilizarea carburanților alternativi (păcură și cărbune) și vor face investiții în tehnologii în vederea reducerii emisiilor de poluanți de la surse fixe de poluare	2022-2023	Ministerul Mediului Ministerul Economiei Ministerul de Finanțe
12	Organizarea, monitorizarea și colectarea deșeurilor lemnoase în timpul tăierilor efectuate la întreținerea drumurilor (spații verzi) ca materie primă pentru biocombustibil, și oferirea accesului la acestea la solicitare	2022-2023	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
13	Organizarea, monitorizarea și colectarea deșeurilor lemnoase în timpul tăierilor și colectării deșeurilor agricole (cu axare pe agricultorii care au obținut subvenții de la stat)	2022-2023	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
14	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase Considerând creșterea semnificativă a prețurilor la gazele naturale importate și tendințele anilor precedenți când se înregistrau majorări a prețului de import a gazelor naturale, se majora și cererea de lemne de foc. Prin urmare, se estimează ca aceasta să se majoreze de la 391,6 mii m ³ planificat până la 573,9 mii m ³ (nivelul anului 2016), sau o creștere de aproximativ 1,5 ori.	2022-2023	Ministerul Mediului Agenția „Moldsilva”
15	Asigurarea verificării stării funcționale și disponibilității în instituțiile medicale a unităților de generare a energiei electrice de rezervă pentru utilizarea acestora în caz de necesitate	30.09.2022	Ministrul Sănătății
16	Asigurarea inventarierii stocurilor de combustibili la instituțiile medicale necesare pentru sursele de generare a energie electrice și întreprinderea măsurilor necesare pentru suplینirea acestora	30.09.2022	Ministrul Sănătății
17	Desemnarea unei persoane responsabile, pentru fiecare instituție subordonată, care să monitorizeze, verifice și să	01.09.2022	Agenția Proprietății Publice (APP)

	asigure consumul rațional de resurse energetice, și să asigure menținerea temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirii specifice tipului de activitate		Cancelaria de Stat Autorități publice centrale (APC) și APL
18	Actualizarea listei consumatorilor protejați și întreruptibili, în conformitate cu prevederile HG nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului și Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale	30.09.2022	„Moldovatrangaz” SRL Operatorii sistemelor de distribuție
19	Asigurarea stocării volumului maxim posibil de gaze naturale în rețelele de transport gestionate (linepack, stocuri în gazoductul Ungheni-Chișinău, gazoductul ATI segmentul Căușeni-Orlovca)	01- 31.10.2022	SRL „Moldovatrangaz” „Vestmoldtrangaz” SRL SA „Moldovagaz”
20	Asigurarea înregistrării valorii maxime pozitive a limitei contului de echilibrare operațională (OBA) pentru fiecare punct de interconectare a operatorilor sistemului de transport adiacenți din Ucraina și Republica Moldova, România și Republica Moldova, stabilite în Acordurile de interconectare între operatorii sistemului de transport adiacenți respectivi	01- 31.10.2022	„Moldovatrangaz” SRL „Vestmoldtrangaz” SRL SA „Moldovagaz”
21	Sistarea iluminatului stradal pe timp de noapte (după ora 23:00)	01.09.2022	APC și APL
22	Reconectarea clădirilor instituțiilor publice la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, unde este posibil din punct de vedere tehnic	01.10.2022	SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
23	Întreprinderea măsurilor necesare pentru creșterea numărului de clădiri a instituțiilor publice ce ar putea fi conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică	2022-2023	SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
24	Crearea și menținerea de către CET-uri a stocurilor de combustibil alternativ necesare pentru producerea energiei electrice și termice	01.10.2022	SA „Termoelectrica” ICS „Moldova-Zahar” SRL; IM „Südzucker Moldova” SA
25	Crearea și menținerea stocurilor de combustibil alternativ pentru producerea energie termice la Centralele termice din mun. Chișinău, mun. Bălți și din alte localități	01.10.2022	SA „Termoelectrica”, SA „CET-Nord”, alții
26	Crearea și menținerea de către consumatorii întreruptibili a stocurilor de combustibil alternativ necesare pentru asigurarea activității	01.10.2022	Consumatorii întreruptibili
27	Întreprinderea acțiunilor necesare pentru asigurarea activării la orice moment alimentării consumatorilor prin intermediul altor scheme de aprovizionare cu energie electrică, decât cele tradiționale	01.10.2022	ÎS „Moldelectrica”
28	Actualizarea la zi a listei din Normativul de deconectări manuale ale unor categorii de consumatori de energie electrică, precum și a listei din Normativul de limitare a consumului de energie electrică pe tranșe în situații deosebite în sistemul electroenergetic	01.09.2021	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
29	Verificarea activităților întreprinse de instituții/autorități în scopul pregătirii obiectelor și sistemelor de alimentare cu energie termică și energie electrică ale întreprinderilor gospodăriei comunale, fondului locativ, precum și ale instituțiilor bugetare	01.10.2022	Agenția Supraveghere Tehnică și Organul Supravegherii Energetice de Stat
30	Colectarea informației privind volumul de combustibil solid/biomasă disponibil și cel necesar centralelor termice instalate la instituțiile publice ce funcționează pe acest tip de combustibil, și oferirea suportului instituțiilor în	01.10.2022	Agenția pentru Eficiență Energetică

	procesul de aprovizionare cu combustibil		
31	Monitorizarea consumului de resurse energetice de către sursele de energie ale instituțiilor publice pentru sezonul de încălzire și înaintarea, după caz, a propunerilor de îmbunătățire a programelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabile în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale	2022-2023	Agenția pentru Eficiență Energetică
32	Continuarea organizării seminarelor tematice, ședințelor de lucru cu Managerii energetici raionali, administratorii instituțiilor publice, producătorii de biomasă etc. privind necesitatea utilizării centralelor termice pe biomasă precum și necesitatea reducerii consumurilor de energie în cadrul instituțiilor publice	2022-2023	Agenția pentru Eficiență Energetică APL
33	Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind importanța utilizării altor resurse energetice alternative de producere a energiei termice (biomasă, cărbune, energie electrică), unde este posibil din punct de vedere tehnic, în sensul reducerii consumului de gaze naturale	01.09.2022	Agenția pentru Eficiență Energetică
34	Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind măsurile necesare a fi întreprinse de cetățeni în scopul reducerii consumului de resurse energetice: izolarea termică a clădirilor, utilizarea termostatelor de ambianță, reducerea temperaturii interioare, etc..	01.09.2022	Agenția pentru Eficiență Energetică
	Implementarea măsurilor de eficientizare a consumului de energie în clădiri publice conform recomandărilor autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice (un Plan model de măsuri se prezintă în tabelul nr. 6)	2022-2023	Agenția pentru Eficiență Energetică APC APL

Tabelul nr. 6 descrie măsurile de reducere și atenuare a impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale a fi întreprinse de autoritățile responsabile desemnate conform acestuia, cât și volumul gazelor naturale a fi reduse/ suplinite.

Tabelul 6. Măsuri de reducere și atenuare a impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale

Nr.	Măsuri de reducere a consumului de gaze naturale	Gaze naturale estimate a fi reduse/suplinite, mil. m ³	Autoritate responsabilă
1.	Monitorizarea, verificarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice și asigurarea menținerii temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirilor de către persoana desemnată responsabilă, conform Planului model prezentat în tabelul 7, rezultând o reducere medie a consumului de energie cu 10% pentru clădirile publice și comerciale	18	APP Cancelaria de Stat APC APL
2.	Informarea regulată, prin toate sursele de comunicare, a consumatorilor finali în vederea reducerii consumului de resurse energetice și menținerea unui nivel minim necesar a consumului pe întreg sezonul de încălzire, ceea ce va asigura o reducere de 3%.	11	AEE, MIDR
3.	Reducerea temperaturii agentului termic livrat în cadrul sistemului centralizat de producere a energiei termice cu până la 10 %, în condițiile respectării valorilor minime normate	13	SA „Termoelectrica” SA „CET Nord”
4.	Sistarea iluminatului stradal pe timp de noapte (după	1,4	APC și APL

	ora 23:00)		
5.	Organizarea procesului de învățământ la distanță/on-line pentru instituțiile de învățământ (cel puțin 10 zile pe lună)	13	Ministerul Educației și Cercetării:
6.	Trecerea consumatorilor întreruptibili, în termeni cât mai restrânși la producerea energiei electrice și termice din surse alternative de combustibil	10	ICS "Moldova-Zahar" SRL; IM "Südzucker Moldova" SA
7.	Reconectarea și utilizarea în cadrul instituțiilor publice a cazanelor care funcționează pe biomasă, în mod exclusiv	7	APL
8.	Trecerea producătorilor de energie în termeni cât mai restrânși la producerea energiei electrice și termice din surse alternative de combustibil. Măsura se aplică CET-urilor care dispun de infrastructura necesară pentru utilizarea combustibilului alternativ	264	SA „Termoelectrica”
9.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea și luarea de măsuri în vederea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase	48	Ministerul Mediului Agenția „Moldsilva
10.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de cărbune pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea și luarea de măsuri în vederea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a cărbunelui	45	Ministerul Afacerilor Interne Agenția Rezerve Materiale Sectorul privat
11.	Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile	24,5	SA „Moldovagaz” SA „Energocom”
12.	Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport gestionate de operatorii sistemului de transport licențiați (line-pack, stocuri în gazoductul Ungheni-Chișinău, gazoductul ATI segmentul Căușeni-Orlovca)	29 (14+5+10)	Moldovatransgaz” SRL „Vestmoldtransgaz” SRL
13.	Utilizarea valorii maxime a limitei contului de echilibrare operațională pentru fiecare punct de interconectare a operatorilor sistemului de transport adiacenți din Ucraina și Republica Moldova, România și Republica Moldova, stabilite în Acordurile de interconectare între operatorilor sistemului de transport adiacenți respectivi	17	Moldovatransgaz” SRL „Vestmoldtransgaz” SRL
14.	Deconectarea consumatorilor întreruptibili conform HG 207/2019	104	SRL „Moldovatransgaz” Operatorii sistemului de distribuție
15.	Accesarea sumelor disponibile conform Acordului de împrumut dintre RM și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”	200	MIDR SA „Energocom”
16.	Trecerea consumatorilor întreruptibili la utilizarea combustibililor alternativi (biomasă, cărbune, păcură) și la surse alternative (generatoare electrice, etc.), unde este posibil din punct de vedere tehnic	-	Agenți economici
17.	Procurarea gazelor naturale de la comercianți alternativi, din piețele internaționale de gaze naturale	-	SA „Moldovagaz” SA „Energocom”

18.	Reducerea temperaturii agentului termic, cu 10%, în încăperile administrative și cele de producție (sectoare de exploatare), fără a scădea sub nivelul minim necesar întru asigurarea condițiilor micro climatice favorabile	-	APP Cancelaria de Stat APC
19.	Limitarea, la maxim, a temperaturii interioare în afara programului de lucru și în weekend	-	Sector public Sector privat
20.	Limitarea temperaturii interioare la 19 °C în cadrul hotelor, restaurantelor, clădirilor comerciale, publice, gospodării casnice	-	Sector public Sector privat
21.	Optimizarea programului de lucru (schimburi de lucru de acasă, program redus de activitate)	-	Sector public Sector privat
22.	Trecerea, unde este posibil din punct de vedere tehnic la utilizarea surselor de producere a energie termice, altele decât gaze naturale (biomasă, cărbune, energie electrică)	-	Sector public Sector privat
23.	Import de energie electrică din SE al Ucrainei și din ENTSO-E, Europa Continentală	-	Participanții la piața energiei electrice
24.	Limitarea consumului de energie electrică prin deconectarea consumatorilor non-casnici sau implementarea programelor de deconectare în evantai	-	ÎS Moldelectrica SA "RED-Nord" ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
25.	Utilizarea la necesitate în cadrul instituțiilor medicale a unităților de generare a energiei electrice proprii	-	Ministerul Sănătății
26.	Asigurarea alimentării consumatorilor prin intermediul altor scheme de aprovizionare cu energie electrică, decât cele tradiționale, funcție de noua configurație de consum	-	ÎS „Moldelectrica”

Persoana desemnată responsabilă conform acțiunii nr. 17 din tabelul nr. 5 va asigura verificarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice și asigurarea menținerii temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirilor de către persoana desemnată responsabilă, conform Planului model prezentat în tabelul 7.

Tabelul 7. Plan model măsuri de eficientizare a consumului de energie în clădiri publice conform recomandărilor autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice

#	Obiective și măsuri	Responsabil	Perioada de implementare													
			2022						2023							
			VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
1	Organizarea instruirilor periodice pentru angajații și elevii/studenții din cadrul instituției cu privire la importanța eficientizării consumului de energie	Echipa de management														
2	Verificarea periodică și setarea în mod optimal a parametrilor centralei termice inclusiv prin	Managerul energetic Operatorul														

	ajustarea acestora la condițiile exterioare, pentru zilele de week-end și perioade nefuncționale a instituției	centralei																	
3	Verificarea conductelor de agent termic care traversează spațiile neîncălzite cu izolarea corespunzătoare a acestora, inclusiv înlăturarea imediată a scurgerilor de agent termic	Operatorul centralei Managerul energetic Specialist instalator																	
4	Verificarea stării ferestrelor și izolarea rosturilor acestora în cazul geamurilor vechi și/sau reglarea ferestrelor din PVC, în vederea reducerii pierderilor de energie datorită infiltrărilor de aer	Managerul energetic Personalul instituției																	
5	Instalarea termostatelor electronice în încăperile interioare sau robinete cu cap termostat pe calorifere pentru reglarea și funcționarea în regim optim a centralei termice	Managerul energetic Specialist instalator																	
6	Înlocuirea pompelor vechi de circulație a agentului termic de încălzire, cu pompe noi, performante	Managerul energetic Specialist instalator																	
7	Deschiderea draperiilor/jaluzelelor în zilele însorite pentru a oferi posibilitatea încălzirii camerei de la soare și să le închideți pe noapte (iarna).	Managerul energetic Personalul instituției																	
8	Aerisire corespunzătoare a încăperilor pe timp de iarnă prin deschiderea largă a ferestrelor pentru perioade scurte de timp	Managerul energetic Personalul instituției																	
9	Utilizarea optimă a stațiilor din cadrul clădirilor prin încălzirea preponderentă doar a spațiilor utilizate în carul activității. Evitarea încălzirii spațiilor neutilizate pe parcursul sezonului de încălzire	Managerul energetic Directorul instituției																	
10	Înlocuirea, unde este posibil, a lămpilor incandescente cu lămpi	Managerul energetic																	

	economice (fluorescente sau LED)	Specialist instalator																	
11	Instalarea senzorilor de mișcare pentru iluminatul exterior și pentru iluminatul din WC-uri și/sau holuri	Managerul energetic Specialist montator																	
12	Gestionarea eficientă a iluminatului interior și exterior, deconectarea iluminatului în zonele neutilizate, inclusiv pe timp de zi dacă e cazul	Managerul energetic Personalul instituției																	
13	Deconectarea aparatelor consumatoare de energie electrică de la priză atunci când acestea nu sunt folosite, pentru a evita consumul de energie în regim stand-by	Personalul instituției																	
14	Monitorizarea consumurilor lunare de energie, instituirea registrului de consum a energiei electrice și a combustibililor utilizați (gaz, cărbune, lemne, pelete, brichete paie, etc), cu desemnarea persoanei responsabile de completare, evidență și raportare corespunzătoare conform solicitărilor parvenite din partea instituțiilor statului	Operatorul centralei Managerul energetic																	
15	Desemnarea persoanei responsabile de elaborarea raportului privind măsurarea și raportarea rezultatelor	Echipa de management Managerul energetic																	